

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW**

DELEGATURA UOKIK w ŁODZI

Ul. Piotrkowska 120
90-006 Łódź

Tel. (0-42) 636-36-89, Fax (0-42) 636-07-12

E-mail: lodz@uokik.gov.pl

RLO-61-21/06-AB

Łódź, dnia 3 września 2007r.

DECYZJA Nr RŁO 45/ 2007

Stosownie do art. 28 ust. 6 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jednolity Dz. U. 2005 r., Nr 244, poz. 2080; zm. Dz. U. 2006 r., Nr 157, poz. 1119; zm. Dz. U. 2006 r., Nr 170, poz. 1217, Dz. U. z 2006 r., Nr 249, poz. 1834) w związku z art. 131 ust. 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2007 r. Nr 50, poz. 331; zm. Dz. U. z 2007 r. Nr 99, poz. 660) i § 7 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 17 lipca 2007 r. w sprawie określenia właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz. U. Nr 134, poz. 939), po przeprowadzeniu postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów wszczętego z urzędu przeciwko POL-NET S. Cieślak, P. Pawłowski, Z. Rybczyński Spółka Jawna, ul. Demokratyczna 117, 93-348 Łódź

- działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

1. Na podstawie art. 23e ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów w związku z art. 131 ust. 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów **uznaje się za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów** określoną w art. 23a ust. 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów działanie POL-NET S. Cieślak, P. Pawłowski, Z. Rybczyński Spółka Jawna, polegające na bezprawnym stosowaniu w „Umowie abonenckiej Nr ... „ - internetowej postanowienia o treści: „Operatorowi przysługuje prawo do zmiany cennika usług, w tym wysokości opłaty abonamentowej, po uprzednim poinformowaniu abonenta (pocztą, pocztą elektroniczną, posłańcem) z 14 dniowym wyprzedzeniem”, stojącego w sprzeczności z art. 61 ust. 5 ustawy z dnia 16 lipca 2004 r. Prawo telekomunikacyjne (Dz. U. Nr 171, poz. 1800, ze zm.)

i stwierdza się zaniechanie jej stosowania z dniem 30 marca 2007 r.

2. Na podstawie art. 23e ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów w związku z art. 131 ust. 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów **uznaje się za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów** określoną w art. 23a ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów działanie POL-NET S. Cieślak, P. Pawłowski, Z. Rybczyński Spółka Jawna, polegające na bezprawnym stosowaniu w „Umowie abonenckiej Nr ...” - internetowej i „Umowie abonenckiej Nr ... o możliwości korzystania z pakietu CANAL +” postanowienia o treści: „Operator posiada nieograniczone prawo do przeniesienia wszystkich praw i obowiązków płynących z niniejszej umowy na rzecz osób trzecich (...)”, które zostało wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone o którym mowa w art. 479⁴⁵ Kodeksu postępowania cywilnego

i stwierdza się zaniechanie jej stosowania z dniem 30 marca 2007 r.

Uzasadnienie

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (dalej zwany: „Prezes Urzędu”) – za pośrednictwem Delegatury w Łodzi przeprowadził postępowanie wyjaśniające w celu wstępnego ustalenia, czy nastąpiło naruszenie uzasadniające wszczęcie postępowania w sprawie zakazu stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów polegających na stosowaniu przez Zbigniewa Rybczyńskiego zam. ul. W. Przyborowskiego 6 m. 55, 93-167 Łódź, Sławomira Cieślaka zam. ul. M. Ćwiklińskiej 10 m. 65, 92-508 Łódź, Pawła Pawłowskiego zam. ul. Paderewskiego 20 m. 68, 93-509 Łódź prowadzących wspólnie działalność gospodarczą pod nazwą „POL-NET” s.c. w Łodzi postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ Kodeksu postępowania cywilnego (zwany dalej: „rejestr”).

W toku postępowania wyjaśniającego Prezes Urzędu ustalił, że Zbigniew Rybczyński zamieszkały w Łodzi, Sławomir Cieślak zamieszkały w Łodzi, Paweł Pawłowski zamieszkały w Łodzi (zwani dalej: „Przedsiębiorcy”), prowadzący wspólnie działalność gospodarczą pod nazwą „POL-NET” s.c. w Łodzi, w umowach zawartych z konsumentami – abonentami stosują postanowienia o treści:

1. „Operatorowi przysługuje prawo do zmiany cennika usług, w tym wysokości opłaty abonamentowej, po uprzednim poinformowaniu abonenta (pocztą, pocztą elektroniczną, posłańcem) z 14 dniowym wyprzedzeniem” - w „Umowie abonenckiej Nr ... „ - internetowej;
2. „Operator posiada nieograniczone prawo do przeniesienia wszystkich praw i obowiązków płynących z niniejszej umowy na rzecz osób trzecich (...)” - w „Umowie abonenckiej Nr ...” - internetowej i „Umowie abonenckiej Nr ... o możliwości korzystania z pakietu CANAL +”

Biorąc powyższe pod uwagę, Postanowieniem Nr 1/61-21/06 z dnia 3 listopada 2006 r. (dowód: karty nr 1-2) Prezes Urzędu wszczął z urzędu postępowanie w sprawie stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów przez Zbigniewa Rybczyńskiego zam. ul. W. Przyborowskiego 6 m. 55, 93-167 Łódź, Sławomira Cieślaka zam. ul. M. Ćwiklińskiej 10 m. 65, 92-508 Łódź, Pawła Pawłowskiego zam. ul. Paderewskiego 20 m. 68, 93-509 Łódź prowadzących wspólnie działalność gospodarczą pod nazwą „POL-NET” s.c. w Łodzi polegających na godzącym w nie, bezprawnym stosowaniu:

1. w „Umowie abonenckiej Nr ...” - internetowej postanowienia o treści: „Operatorowi przysługuje prawo do zmiany cennika usług, w tym wysokości opłaty abonamentowej, po uprzednim poinformowaniu abonenta (pocztą, pocztą elektroniczną, posłańcem) z 14 dniowym wyprzedzeniem”, stojącego w sprzeczności z art. 61 ust. 5 ustawy z dnia 16 lipca 2004 r. Prawo telekomunikacyjne (Dz. U. Nr 171, poz. 1800, ze zm.), co może stanowić naruszenie art. 23a ust.1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (dalej zwana: „ustawa o okik”);
2. w „Umowie abonenckiej Nr ...” - internetowej i „Umowie abonenckiej Nr ... o możliwości korzystania z pakietu CANAL +” postanowienia o treści: „Operator posiada nieograniczone prawo do przeniesienia wszystkich praw i obowiązków płynących z niniejszej umowy na rzecz osób trzecich (...)”, wpisane do Rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone pod pozycją 132, w dniu 11 października 2004 r. na podstawie wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 21 lipca 2004 r., sygnatura akt XVII Amc 45/03, co może stanowić naruszenie art. 23a ust. 1 i 2 ustawy o okik.

Prezes Urzędu zawiadomił Przedsiębiorców o wszczęciu postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów w dniu 3 listopada 2006 r. stosownie do przepisu art. 84 ust. 3 ustawy o okik (dowód: karta nr 3).

Prezes Urzędu na mocy Postanowienia Nr 2/61-21/06 z dnia 3 listopada 2006 r. (dowód: karta nr 4), zaliczył w poczet dowodów następujące dokumenty zgromadzone w postępowaniu wyjaśniającym wszczętym w celu wstępnego ustalenia, czy nastąpiło naruszenie uzasadniające wszczęcie postępowania w sprawie zakazu stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów polegających na stosowaniu przez Zbigniewa Rybczyńskiego zam. ul. W. Przyborowskiego 6 m. 55, 93-167 Łódź, Sławomira Cieślaka zam. ul. M. Ćwiklińskiej 10 m. 65, 92-508 Łódź, Pawła Pawłowskiego zam. ul. Paderewskiego 20 m. 68, 93-509 Łódź prowadzących wspólnie działalność gospodarczą pod nazwą „POL-NET” s.c. w Łodzi postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru:

- 1/ „Umowa abonencka Nr” – INTERNETOWA z regulaminem (dowód: karty nr 5-6);
- 2/ „Umowa abonencka NR ... o zapewnieniu możliwości korzystania z pakietu CANAL +” z regulaminem (dowód: karty nr 7-8);
- 3/ Zaświadczenie o wpisie do ewidencji działalności gospodarczej Zbigniewa Rybczyńskiego z dnia 21 listopada 2005 r. (dowód: karta nr 9);
- 4/ Zaświadczenie o wpisie do ewidencji działalności gospodarczej Sławomira Cieślaka z dnia 21 listopada 2005 r. (dowód: karta nr 10);
- 5/ Zaświadczenie o wpisie do ewidencji działalności gospodarczej Pawła Pawłowskiego z dnia 21 listopada 2005 r. (dowód: karta nr 11);

o czym zawiadomił Przedsiębiorców pismem z dnia 3 listopada 2006 r. (dowód: karta nr 12).

W odpowiedzi na zawiadomienie o wszczęciu postępowania w pismach z dnia 29 listopada 2006 r. (dowód: karta nr 16) oraz z dnia 30 listopada 2006 r. (dowód: karta nr 17) Przedsiębiorcy zobowiązali się do podjęcia, po konsultacjach z prawnikiem, działań mających na celu zmianę bądź całkowite wycofanie postanowień uznanych za niedozwolone, zarówno w umowach już zawartych jak i w umowach, które będą zawierane w przyszłości. Przedsiębiorcy zadeklarowali wprowadzenie zmian z dniem 31 stycznia 2007 r. (dowód: karty nr 16 i 17). W piśmie z dnia 18 grudnia 2006 r. Przedsiębiorcy wskazali, iż zmienili formę organizacyjno-prawną prowadzonej działalności. POL-NET spółka cywilna została przekształcona w POL-NET S. Cieślak, P. Pawłowski, Z. Rybczyński Spółka Jawna, ul. Demokratyczna 117, 93-348 Łódź, a przekształcenie to nie ma wpływu na zakres praw i obowiązków powstałych przed datą tego przekształcenia (dowód: karta nr 39). W związku z tym Prezes Urzędu Postanowieniem Nr 3/61-21/06 z dnia 11 kwietnia 2007 r. wszczął postępowanie w sprawie stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów przez POL-NET S. Cieślak, P. Pawłowski, Z. Rybczyński Spółka Jawna, ul. Demokratyczna 117, 93-348 Łódź (dalej zwana: „POL-NET Sp. j.” lub „Spółka”) (dowód: karty nr 71-72), o czym zawiadomił Spółkę (dowód: karta nr 73). W odpowiedzi POL-NET Sp. j. przesłała w załączeniu do pisma z dnia 24 kwietnia 2007 r. wzory umów abonenckich wraz z regulaminami na świadczenie usług internetowych i korzystania z pakietu CANAL + (dowód: karty nr 76-81). W piśmie tym Spółka poinformowała, iż umowy abonenckie z kwestionowanymi w niniejszym postępowaniu postanowieniami zostały zastąpione nowo podpisanymi umowami (dowód: karta nr 75). W piśmie z dnia 8 maja 2007 r. Spółka uzupełniła te wyjaśnienia wskazując, iż nowe wzorce umów zostały wprowadzone od dnia 1 grudnia 2006 r. Umowy, które zostały zawarte w oparciu o stare wzorce zawierające niedozwolone postanowienia umowne zostały zmienione nie w drodze aneksu, ale poprzez zawarcie z dotychczasowymi abonentami umów według nowego wzorca (dowód: karta nr

85). Do dnia 30 marca 2007 r. nowe umowy zostały skierowane do wszystkich abonentów (dowód: karta nr 85).

W dniu 24 maja 2007 r. Spółka została zawiadomiona o możliwości zapoznania się z aktami sprawy i końcowego wypowiedzenia się co do zebranych dowodów oraz przedstawionych zarzutów (dowód: karty nr 89-90). W dniu 28 maja 2007 r. Spółka skorzystała z tej możliwości (dowód: karta nr 88).

Prezes Urzędu ustalił, następujący stan faktyczny:

POL-NET S. Cieślak, P. Pawłowski, Z. Rybczyński Spółka jawna z siedzibą w Łodzi jest wpisana do Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem 0000263731 przez Sąd Rejonowy dla Łodzi Śródmieścia w Łodzi, XX Wydział Krajowego Rejestru Sądowego (dowód: karty nr 40-42).

Przedmiotem działalności Spółki jest między innymi (według PKD) telewizja kablowa oraz telekomunikacja (dowód: karty nr 41 i 41 verte).

Spółka w ramach prowadzonej działalności oferuje jako operator możliwość korzystania z pakietu CANAL+ oraz świadczy usługi teleinformatyczne polegające na dostarczaniu stałego, nielimitowanego dostępu do sieci Internet. Spółka usługi te wykonywała do dnia 1 grudnia 2006 r. na rzecz abonentów w oparciu o wzory umowy pn. „Umowa abonencka Nr ... o zapewnieniu możliwości korzystania z pakietu CANAL+” oraz „Umowa abonencka Nr ...”. Stosowane przez Spółkę wzory umów stanowią wzorzec umowy w rozumieniu art. 384 § 1 k.c. W treści wzorca pn. „Umowa abonencka Nr ... o zapewnieniu możliwości korzystania z pakietu CANAL+” w §10 oraz we wzorcu pn. „Umowa abonencka Nr ...” w §11 było zawarte postanowienie umowne: „Operator posiada nieograniczone prawo do przeniesienia wszystkich praw i obowiązków płynących z niniejszej umowy na rzecz osób trzecich (...)”

Sąd Okręgowy w Warszawie - Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów w wyroku z dnia 21 lipca 2004 r. (sygn. akt XVII Amc 45/03) uznał za niedozwolone postanowienie umowne: „Sprzedający ma prawo przekazania praw i obowiązków wynikających z niniejszego zamówienia w całości lub części osobie trzeciej”. Postanowienie to zostało wpisane do rejestru w dniu 11 października 2004 r. pod pozycją 132.

Od dnia 1 grudnia 2006 r. Spółka wprowadziła nowe wzorce pn. „Umowa abonencka Nr ... o zapewnieniu możliwości korzystania z pakietu CANAL+”, oraz „Umowa abonencka Nr ...”, w których nie zamieściła kwestionowanego w niniejszym postępowaniu niedozwolonego postanowienia umownego.

We wzorcu pn. „Umowa abonencka Nr ...”, w oparciu o który zawierane są umowy o świadczenie usługi teleinformatycznej polegającej na dostarczeniu stałego, nielimitowanego dostępu do sieci Internet, stosowanym do dnia 1 grudnia 2006 r. w § 7 ust.1 Spółka zamieściła zapis: „Operatorowi przysługuje prawo do zmiany cennika usług, w tym wysokości opłaty abonamentowej, po uprzednim poinformowaniu abonenta (pocztą, pocztą elektroniczną, posłańcem) z 14 dniowym wyprzedzeniem”.

Ww. usługa jest świadczona na podstawie ustawy z dnia 16 lipca 2004 r. Prawo telekomunikacyjne (Dz. U. z 2004 r., Nr 171, poz.1800 z późn. zm.) (dalej zwana: „Prawo telekomunikacyjne”). Art. 61 ust. 5 pkt 1 tej ustawy wskazuje, iż w razie podwyższenia cen usług telekomunikacyjnych dostawca publicznie dostępnych usług telekomunikacyjnych jest obowiązany, z wyprzedzeniem co najmniej jednego okresu rozliczeniowego, do powiadomienia o tym abonentów na piśmie.

W nowym wzorcu, wprowadzonym do obrotu od dnia 1 grudnia 2006 r. postanowienie §7 ust. 1 brzmi: „Operatorowi przysługuje prawo do zmiany cennika usług, w tym wysokości opłaty abonamentowej, po uprzednim poinformowaniu abonenta (pocztą, pocztą elektroniczną, za pośrednictwem osoby upoważnionej przez POL-NET) z jednomiesięcznym wyprzedzeniem”.

Umowy, które zostały zawarte w oparciu o stare wzorce zawierające niedozwolone postanowienia umowne zostały zmienione poprzez zawarcie z dotychczasowymi abonentami umów według nowego wzorca. Do dnia 30 marca 2007 r. nowe umowy zostały skierowane do wszystkich abonentów.

Mając powyższe na uwadze Prezes Urzędu zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 23a ust. 1 ustawy o okik przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie się godzące w nie bezprawne działanie przedsiębiorcy. Nie jest zbiorowym interesem konsumentów suma indywidualnych interesów konsumentów. Przepis art. 23a ust. 2 ww. ustawy zawiera otwarty katalog działań stanowiących praktyki naruszające zbiorowe interesy konsumentów.

Ad. 1.

Stwierdzenie praktyki określonej w art. 23a ust. 1 ustawy o okik wymaga wykazania, że spełnione zostały łącznie trzy przesłanki:

- działanie przedsiębiorcy,
- noszące znamiona bezprawności,
- godzące w zbiorowy interes konsumentów.

Zgodnie z przepisem art. 4 pkt 1 ustawy o okik ilekroć w ustawie jest mowa o przedsiębiorcy rozumie się przez to przedsiębiorcę w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 19 listopada 1999 roku – Prawo działalności gospodarczej (Dz. U. z 2001 r. Nr 101 poz. 1178, ze zm.) - obecnie przepisów ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2004 r. Nr 173, poz. 1807, ze zm.). Art. 2 wymienionej ustawy definiuje działalność gospodarczą jako zarobkową działalność wytwórczą, handlową, budowlaną, usługową oraz poszukiwanie, rozpoznawanie i eksploatację zasobów naturalnych, a także działalność zawodową wykonywaną w sposób zorganizowany i ciągły. Przedsiębiorcą w rozumieniu art. 4 ust. 1 tej ustawy jest osoba fizyczna, osoba prawna i jednostka organizacyjna nie będąca osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną - wykonująca we własnym imieniu działalność gospodarczą.

POL-NET Sp. j. jest osobą prawną, która uzyskała osobowość prawną z chwilą wpisu do rejestru przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym. Jak wskazano powyżej, Spółka jest zarejestrowana w Krajowym Rejestrze Sądowym pod numerem 0000263731. Przedmiotem działalności gospodarczej Spółki jest między innymi telewizja kablowa oraz telekomunikacja.

Prezes Urzędu stwierdza, że POL-NET Sp. j. jest przedsiębiorcą w rozumieniu art. 4 pkt 1 ustawy o okik.

W związku z powyższym, stwierdza się, że pierwsza przesłanka art. 23a ust. 1 ustawy o okik została spełniona.

Dla uznania działania przedsiębiorcy za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów konieczne jest, aby miało ono charakter bezprawny.

Bezprawność to sprzeczność zachowania z przepisami prawa oraz z zasadami współżycia społecznego. Chodzi więc o sprzeczność z szeroko rozumianym porządkiem prawnym jako całością. Istotnym jest również fakt, iż bezprawność jest czynnikiem o charakterze obiektywnym, niezależnym od wystąpienia szkody, czy od zamiaru podmiotu dopuszczającego się działań bezprawnych. Przy ocenie bezprawności rozważenia wymaga kwestia, czy czyn był zgodny, czy też niezgodny z obowiązującymi zasadami porządku prawnego tj. normami prawa powszechnie obowiązującego a także z nakazami i zakazami wynikającymi z zasad współżycia społecznego.

W przedmiotowej sprawie POL-NET Sp. j. postawiono zarzut stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów polegającej na stosowaniu we wzorcu umowy pn. „Umowa abonencka Nr ...” postanowienia o treści: „Operatorowi przysługuje prawo do zmiany cennika usług, w tym wysokości opłaty abonamentowej, po uprzednim poinformowaniu abonenta (pocztą, pocztą elektroniczną, posłańcem) z 14 dniowym wyprzedzeniem”, stojącego w sprzeczności z art. 61 ust. 5 ustawy Prawo telekomunikacyjne, co narusza art. 23a ust.1 ustawy o okik.

Aktem prawnym, do którego należy odwołać się w rozpatrywanej sprawie jest ustawa Prawo telekomunikacyjne. Art. 61 ust. 5 pkt 1 tej ustawy wskazuje, iż w razie podwyższenia cen usług telekomunikacyjnych dostawca publicznie dostępnych usług telekomunikacyjnych jest obowiązany, z wyprzedzeniem co najmniej jednego okresu rozliczeniowego, do powiadomienia o tym abonentów na piśmie.

Stosownie do tego przepisu obowiązkiem dostawcy usług telekomunikacyjnych jest powiadomienie abonentów o podwyższeniu cen z wyprzedzeniem co najmniej jednego okresu rozliczeniowego. Okres rozliczeniowy za usługi świadczone przez POL-NET Sp. j. wynosi jeden miesiąc. Tak więc Spółka obowiązana jest powiadomić konsumentów o zmianie wysokości abonamentu z wyprzedzeniem co najmniej jednego miesiąca. To kiedy abonent zostanie powiadomiony o zmianie wysokości opłat ma ogromne znaczenie, gdyż w przypadku braku akceptacji podwyższenia ceny odbiorca usług może wypowiedzieć umowę. Spółka zastrzegła w zawieranych umowach, iż złożenie przez abonenta zastrzeżeń dotyczących zmiany cennika usług jest traktowane jako wypowiedzenie umowy z zachowaniem okresem wypowiedzenia. Okres wypowiedzenia określony przez POL-NET Sp. j. wynosi jeden miesiąc i jest liczony od pierwszego dnia miesiąca kalendarzowego następującego po miesiącu, w którym złożono wypowiedzenie. Tak więc posługiwanie się przez POL-NET Sp. j. postanowieniem przewidującym iż, o podwyższeniu opłaty abonamentowej powiadomi abonentów jedynie z 14 dniowym wyprzedzeniem narusza ich interesy ekonomiczne, gdyż w ten sposób abonent w przypadku braku akceptacji nowej ceny usług będzie zmuszony korzystać z nich co najmniej o miesiąc dłużej niż w przypadku gdyby Spółka stosowała termin powiadomienia, który jest wymagany przez ustawodawcę. Tak więc posługiwanie się przez POL-NET Sp. j. kwestionowanym postanowieniem nosi znamiona bezprawności i godzi w interesy konsumentów będących odbiorcami usług świadczonych przez Spółkę.

W związku z tym druga przesłanka art. 23a ust. 1 ustawy o okik została spełniona.

Przesłanka naruszenia zbiorowych interesów konsumentów jest spełniona, gdy działanie lub zaniechanie przedsiębiorcy godzi w interesy konsumentów jako zbiorowości. Przepisy ustawy o okik nie definiują pojęcia zbiorowego interesu konsumentów. Przepis art. 23a ust. 1 ustawy o okik stanowi jedynie, że nie jest zbiorowym interesem konsumentów suma indywidualnych interesów konsumentów. Ze zbiorowym interesem konsumentów mamy do czynienia wówczas, gdy działanie przedsiębiorcy dotyczy, bądź może dotyczyć nieograniczonej liczby konsumentów, których nie da się zindywidualizować, interesy konsumentów, jako zjawiska o charakterze instytucjonalnym, zbiorowym.

W niniejszej sprawie mamy do czynienia z godzeniem w prawa nieograniczonej grupy konsumentów, których umowy zawierają kwestionowane postanowienie umowne i są aktualnie realizowane, a także wszystkich potencjalnych abonentów, którzy mogli być narażonymi na podpisanie umów przy wykorzystaniu wzorca stosowanego przez Spółkę. Oferta POL-NET Sp. j. skierowana jest do nieograniczonego kręgu konsumentów, którego nie da się zidentyfikować, co sprawia, iż w niniejszej sprawie mamy do czynienia z godzeniem w interesy konsumentów jako zbiorowości.

Nie ma tutaj żadnych wątpliwości, że bezprawne działanie Spółki nie dotyczy interesów poszczególnych osób, których sprawy mają charakter jednostkowy, indywidualny, lecz mogą naruszać uprawnienia nieograniczonego kręgu konsumentów, których sytuacja jest identyczna i wspólna dla całej grupy faktycznych lub potencjalnych kontrahentów POL-NET Sp. j.

W związku z tym trzecia przesłanka art. 23a ust. 1 ustawy o okik została spełniona.

Biorąc powyższe pod uwagę stwierdza się, że w przedmiotowej sprawie zostały spełnione wszystkie przesłanki praktyki określonej w art. 23a ust. 1 ustawy o okik

Ad.2

Stwierdzenie praktyki określonej w art. 23a ust. 1 i 2 ustawy o okik wymaga wykazania, że spełnione zostały łącznie trzy przesłanki:

- działanie przedsiębiorcy,
- noszące znamiona bezprawności,
- godzące w zbiorowy interes konsumentów.

Fakt, że POL-NET Sp. j. jest przedsiębiorcą został udowodniony wyżej.

W związku z powyższym, stwierdza się, że pierwsza przesłanka art. 23a ust. 1 i 2 ustawy o okik została spełniona.

Jak zostało wskazane powyżej, przepis art. 23a ust. 2 ustawy o okik zawiera przykładowy katalog praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. Stosownie do ww. przepisu, za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów uważa się w szczególności stosowanie postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ Kodeksu postępowania cywilnego. Przepis art. 23a ust. 2 ustawy o okik precyzuje klauzulę generalną wskazaną w art. 23a ust. 1 ww. ustawy poprzez wymienienie najczęściej występujących postaci praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów.

Na mocy art. 479⁴⁵ § 1 k.p.c., Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów jest obowiązany przysyłać Prezesowi Urzędu odpis każdego prawomocnego wyroku uwzględniającego powództwo o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone. Na podstawie takich wyroków, Prezes Urzędu jest zobowiązany do prowadzenia rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, stosownie do art. 479⁴⁵ § 2 k.p.c. Przepis art. 479⁴⁵ § 3 k.p.c. ustanawia zasadę tzw. formalnej jawności rejestru, stanowiąc, że rejestr jest jawny. Jawność rejestru oznacza, że rejestr jest dostępny dla każdego zainteresowanego, czyli każdy ma do niego prawo wglądu. Skutkiem formalnej jawności rejestru jest niemożność zasłaniania się nieznajomością dokonanych w nim wpisów. W rejestrze tym przytacza się treść postanowień wzorców umowy uznanych przez Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów za niedozwolone.

Wpisanie takich postanowień do rejestru, o którym mowa wyżej, oznacza, że od tej chwili postanowienia te są zakazane we wszystkich wzorcach umów. Zakaz stosowania postanowień wpisanych do rejestru, o którym mowa w art. 479⁴⁵ k.p.c. dotyczy nie tylko tego

przedsiębiorcy, przeciwko któremu zapadł wyrok w sprawie o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone, lecz również innych przedsiębiorców. Za takim ujęciem przemawia podstawowy cel postępowania w sprawach o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone, jakim jest usunięcie z obrotu postanowień, które Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów uznał za niedozwolone. Chodzi bowiem o to, by konsumenci nie byli narażeni na te postanowienia w przyszłości w umowach zawieranych z innymi przedsiębiorcami. Zakaz stosowania niedozwolonych postanowień wpisanych do ww. rejestru dotyczy także postanowień podobnych. Przedsiębiorcy stosują bowiem postanowienia, których istota jest taka sama, lecz konstrukcja gramatyczna, szyk wyrazów w zdaniu są różne. W związku z tym, zakazane jest też stosowanie postanowienia, którego zakres jest tożsamy z zakresem postanowienia wpisanego do rejestru, o którym mowa w art. 479⁴⁵ k.p.c. Nie jest konieczna dokładna, literalna identyczność tych postanowień.

Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 13 lipca 2006 r. (Sygn. akt III SZP 3/06) wskazał, iż stosowanie postanowień wzorców umów o treści tożsamej z treścią postanowień uznanych za niedozwolone prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów i wpisanych do rejestru, o którym mowa w art. 479⁴⁵ § 2 k.p.c. może być uznane w stosunku do innego przedsiębiorcy za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów. Sąd Najwyższy uznał również, iż jeżeli Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów uzna określoną klauzulę za niedozwoloną w wyniku przeprowadzonej kontroli abstrakcyjnej i zostanie ona wpisana do rejestru, o którym mowa w art. 479⁴⁵ § 2 k.p.c., praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów w rozumieniu art. 23a ust. 2 ustawy o okik dopuszcza się każdy z przedsiębiorców, który wprowadza do stosowanych klauzul zmiany o charakterze kosmetycznym, polegające np. na przestawieniu szyku wyrazów lub zmianie użytych wyrazów, jeżeli zmiany te nie prowadzą do zmiany istoty klauzuli.

W ocenie Prezesa Urzędu stosowane przez POL-NET Sp. j. we wzorach umów pn. „Umowa abonencka Nr ... o zapewnieniu możliwości korzystania z pakietu CANAL+” oraz „Umowa abonencka Nr ...” postanowienie o treści: „Operator posiada nieograniczone prawo do przeniesienia wszystkich praw i obowiązków płynących z niniejszej umowy na rzecz osób trzecich (...)” jest tożsame z postanowieniem wpisanym pod numerem 132 do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone.

Kwestionowane postanowienie przyznaje Spółce prawo dokonania tzw. cesji umowy tj. przeniesienia łącznie praw i obowiązków wynikających z umowy bez zgody abonenta.

Równocześnie, należy przytoczyć treść postanowienia wpisanego pod numerem 132 do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, zgodnie z którym: „Sprzedający ma prawo przekazania praw i obowiązków wynikających z niniejszego zamówienia w całości lub w części osobie trzeciej”

Zarówno postanowienie stosowane przez POL-NET Sp. j. jak i postanowienie wpisane do rejestru, o którym mowa wyżej, pod numerem 132 mogą zostać uznane za tożsame. Każde z wyżej wymienionych postanowień przewiduje możliwość przeniesienia obowiązków obciążających świadczeniodawcę - przedsiębiorcę na inny podmiot bez zgody wierzyciela - konsumenta. Do przeniesienia obowiązków obciążających dłużnika (w rozważanej tutaj sytuacji dłużnikiem jest operator) na inny podmiot konieczna jest zgoda wierzyciela - abonenta. Abonent ma prawo zapoznać się z warunkami jakie zaoferuje podmiot przejmujący dług, tak aby mógł dokonać racjonalnego wyboru i podjąć świadomą decyzję o wyrażeniu zgody na kontynuowanie umowy z nowym operatorem. Zarówno postanowienie wpisane do rejestru, jak i postanowienie stosowane przez POL-NET Sp. j. pozbawiają go tego prawa.

Konsekwencją stosowania przez POL-NET Sp. j postanowienia wpisanego do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone jest wprowadzenie do obrotu gospodarczego postanowień bezwzględnie zakazanych. Stosownie bowiem do art. 479⁴² § 1 k.p.c., Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów orzekając o uznaniu postanowień wzorca umowy za niedozwolone, jednocześnie zakazuje ich wykorzystywania. Sąd Najwyższy w cytowanej powyżej uchwale zaakceptował stanowisko, zgodnie z którym wpis postanowienia wzorca do rejestru skutkuje tym, że zakazane jest posługiwanie się wpisaną klauzulą we wszystkich wzorcach umów, pod rygorem sankcji z art. 58 k.c.

Tym samym, w ocenie Prezesa Urzędu, stosowanie przez Spółkę postanowienia wskazanego w pkt 2 sentencji decyzji jest bezprawne.

W związku z powyższym, stwierdza się, że druga przesłanka art. 23a ust. 1 i 2 ustawy o okik została spełniona.

Jak zostało wskazane powyżej, przepisy ustawy o okik nie definiują pojęcia zbiorowego interesu konsumentów. Przepis art. 23a ust. 1 stanowi jedynie, że nie jest zbiorowym interesem konsumentów suma indywidualnych interesów konsumentów. Z całą pewnością mamy do czynienia ze zbiorowym interesem konsumentów wówczas, gdy działanie przedsiębiorcy dotyczy, bądź może dotyczyć nieograniczonej liczby konsumentów, których nie da się zindywidualizować.

W przedmiotowej sprawie mamy do czynienia z naruszeniem praw nieograniczonej i nieokreślonej liczby konsumentów, którzy zapoznali się, bądź mogli zapoznać się z powszechnie dostępnymi wzorcami umów zawierającymi postanowienie, które zostało wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone i zawarli, bądź mogli zawrzeć umowę z POL-NET Sp. j. W tej sytuacji bezprawne zachowanie Spółki nie dotyczy interesów poszczególnych osób, których sprawy mają charakter jednostkowy, indywidualny i nie dający się porównać z innymi, lecz mamy do czynienia z naruszonymi uprawnieniami określonego kręgu abonentów, których sytuacja jest identyczna i wspólna dla całej grupy kontrahentów POL-NET Sp. j.

W związku z powyższym, stwierdza się, że trzecia przesłanka art. 23a ust. 1 i 2 ustawy o okik została spełniona.

Zgodnie z art. 23e ust. 1 i ust. 2 jeżeli przedsiębiorca zaprzestał stosowania praktyki, o której mowa w art. 23a Prezes Urzędu wydaje decyzję o uznaniu praktyki za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów i stwierdzającą zaniechanie jej stosowania. Od dnia 1 grudnia 2006 r. Spółka wprowadziła nowe wzorce pn. „Umowa abonencka Nr ... o zapewnieniu możliwości korzystania z pakietu CANAL+„ oraz „Umowa abonencka Nr ...”, w których nie zamieściła kwestionowanego w niniejszym postępowaniu niedozwolonego postanowienia umownego o treści: „Operator posiada nieograniczone prawo do przeniesienia wszystkich praw i obowiązków płynących z niniejszej umowy na rzecz osób trzecich (...)”. Ponadto we wzorcu pn. „Umowa abonencka Nr ...” POL-NET Sp. j. zmieniła treść postanowienia wskazanego w pkt 1 sentencji niniejszej decyzji i nadała mu następujące brzmienie: „Operatorowi przysługuje prawo do zmiany cennika usług, w tym wysokości opłaty abonamentowej, po uprzednim poinformowaniu abonenta (pocztą, pocztą elektroniczną, za pośrednictwem osoby upoważnionej przez POL-NET) z jednomiesięcznym wyprzedzeniem”. Umowy, które zostały zawarte w oparciu o stare wzorce zawierające niedozwolone postanowienia umowne zostały zmienione poprzez zawarcie z dotychczasowymi abonentami umów według nowego wzorca. Do dnia 30 marca 2007 r. nowe umowy zostały kierowane do wszystkich abonentów.

W dniu 21 kwietnia 2007 r. weszła w życie ustawa z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2007 r. Nr 50, poz.331; zm. Dz. U. z 2007 r. Nr 99, poz. 660) na podstawie której straciła moc ustawa z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jednolity: Dz. U. z 2005 r., Nr 244, poz. 2080, ze zm.: Dz. U. z 2006 r. Nr 157, poz.1119, Dz. U. z 2006 r. Nr 170, poz. 1217, Dz. U. z 2006r. Nr 249, poz. 1834). Jednakże zgodnie z art. 131 ust.1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów do postępowań wszczętych przed dniem 21 kwietnia 2007 r. stosuje się przepisy ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów.

Sąd należało orzec jak w sentencji decyzji.

Stosownie do treści art. 78 ust. 1 ustawy o okik w związku z art. 479²⁸ § 2 k.p.c. – od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie dwutygodniowym od dnia jej doręczenia, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Łodzi.

Z upoważnienia
Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji
i Konsumentów
Zastępcą Dyrektora Delegatury

Barbara Romańczak-Graca

Otrzymuje :

POL-NET S. Cieślak, P. Pawłowski, Z. Rybczyński Spółka Jawna
ul. Demokratyczna 117
93-348 Łódź